

Seat No. : \_\_\_\_\_

## MA-II-137

April-2007

### Geography (Subsidiary)

Paper-V

(Climatology and Oceanography)

(New Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- સૂચના : (૧) જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ આકૃતિ દોરો.  
(૨) પરીક્ષાર્થીઓ દુનિયા અને દેશોના કોતરેલા નકશાઓનો ઉપયોગ કરી શકશે.  
(૩) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. વાતાવરણના ધ્યાનાકર્ષક લક્ષણો. તેના બંધારણ અને સંરચનાના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

સૂર્યાઘાતને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો, અને વાતાવરણીય તાપમાનના કારકો યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

૨. નોંધ લખો : (૨૦)

- (A) વાતાવરણીય દબાણ અને પવનપટ્ટાઓ.  
(B) વાતાવરણીય વિક્ષોભો.

અથવા

નોંધ લખો :

- (A) કોપેનનું આબોહવાનું વર્ગીકરણ.  
(B) આબોહવામાં થતાં પરિવર્તનોના આધારો.

૩. સાગરમગ્ન ભૂમિસ્વરૂપોની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓની સદૃષ્ટાંત ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

સાગરજલની ભૌતિક અને રાસાયણિક લાક્ષણિકતાઓ જણાવો, અને સાગરજલની ક્ષારતાને અસર કરતાં પરિબળો સદૃષ્ટાંત વર્ણવો.

૪. દરિયાઈ જૈવ પર્યાવરણના મુખ્ય લક્ષણો યોગ્ય ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૨૦)

અથવા

પરવાળાના ખરાબા એટલે શું ? પરવાળાના ખરાબાનો ઉદ્ભવ, વિકાસ અને તેના પ્રકારો સદૃષ્ટાંત સમજાવો.

૫. નોંધ લખો : (ગમે તે બે) (૨૦)

- (૧) આબોહવા અને વસાહતો.  
(૨) આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ અને વાતાવરણની ગુણવત્તા.  
(૩) દરિયાઈ સંસાધનો.  
(૪) વ્યવહારુ આબોહવાશાસ્ત્ર.

Seat No. : \_\_\_\_\_

**MA-II-137**  
**April-2007**  
**Geography (Subsidiary)**  
**Paper-V**  
**(Climatology and Oceanography)**  
**(New Course)**

**Time : 3 Hours]**

**[Max. Marks : 100**

- Instructions :** (1) Draw neat diagram wherever necessary.  
(2) Candidates are allowed to utilise map stencils world and country wise.  
(3) **All** questions carry equal marks.

1. Discuss the salient features of the atmosphere with reference to composition and its structure. **(20)**

**OR**

Discuss the factors affecting insolation and explain the sources of atmospheric heat with suitable examples.

2. Write note on : **(20)**  
(A) Atmospheric pressure and wind belt.  
(B) Atmospheric disturbances.

**OR**

Write note on :

- (A) Koppen's climatic classification.  
(B) Basis of climatic changes.

3. Discuss the salient characteristics of submarine relief features with suitable examples. **(20)**

**OR**

State the chemical and physical properties of ocean water, and explain the factors affecting salinity of ocean water with examples.

4. Explain the salient features of marine biological environment with suitable examples. **(20)**

**OR**

What are coral reefs ? Explain their origin, types and development with examples.

5. Write note on : (any **two**) **(20)**  
(1) Climate and settlements.  
(2) Economic activities and quality of atmosphere.  
(3) Marine resources.  
(4) Applied climatology.